

مطالعات ادراک بصری و زیبایی شناسی در آثار نگارگری کمال الدین بهزاد

پگاه نادری

کارشناس ارشد پژوهش هنر ، گروه پژوهش هنر، دانشکده هنر و معماری ، دانشگاه علم و هنر یزد ، یزد ، ایران

p.naderi071@gmail.com

چکیده

زمینه و هدف : تصویرگری در کتاب آرایبی سابقه ای به درازای قرن ها دارد و سیر تکوین و تحول آن در دوران پیش از اسلام و پس از آن به دقت دنبال گردیده و سبک ها و شیوه های گوناگون آن در حد توان مورد بحث قرار گرفته است. هدف از انجام این پژوهش بررسی ادراک بصری و زیبایی شناسی در آثار نگارگری کمال الدین بهزاد است که بر مبنای زیبایی شناسی شکل گرفته است . روش تحقیق : این پژوهش به صورت کاربردی شکل گرفته است. انتخاب روش تحقیقی در این پژوهش براساس اهداف آن، از انواع تحقیقاتی ، کاربردیست و به جهت ماهیت کیفی و از نوع توصیفی، تحلیلی می باشد. یافته های پژوهش : زیبایی در اثر هنری به عنوان یکی از عناصر مهم ادراک بصری شناخته می شود . نتایج : نتایج در این پژوهش نشان می دهد ادراک بصری و عناصر که منطبق بر رویداد ها های همان دوره هستند و بر گرفته از سلیقه و تفکر هنرمند هستند کار کرد زیبایی شناسی دارند .

واژگان کلیدی: زیبایی، زیبایی شناسی ، ادراک بصری ، نگارگری، کمال الدین بهزاد

مقدمه

تصویرگری در کتاب آرایبی سابقه ای به درازای قرن ها دارد و سیر تکوین و تحول آن در دوران پیش از اسلام و پس از آن به دقت دنبال گردیده و سبک ها و شیوه های گوناگون آن در حد توان مورد بحث قرار گرفته است. یکی از هنرهای تصویرگری در کتاب آرایبی نگارگری نام دارد که اوج شکوفایی و زیبایی هنر نگارگری در نگاره های ایرانی به خوبی دیده می شود که متبلور و متجلی است. ارتباطی تنگاتنگ میان کتاب به ویژه مکتب ادبی نگاره وجود دارد. این نگاره های ایرانی به اذعان تمام هنرشناسان و پژوهشگران دارای ظرافت ها و خصلت های ویژه ای هستند این نگاره های اصیل ایرانی دارای ویژگی های منحصر به فردی مخصوصاً در نقاشی های کمال الدین بهزاد و رضا عباسی هستند.

اهداف :

هدف از انجام این پژوهش بررسی ادراک بصری و زیبایی شناسی در آثار نگارگری کمال الدین بهزاد است که بر مبنای زیبایی شناسی شکل گرفته است . تحقیق حاضر با بهره گیری از مطالعات کتابخانه ای و با رویکردی تحلیلی و توصیفی برآن است تا به بررسی مفاهیم مختلف درباره مبحث زیبایی و زیبایی شناسی در آثار نگارگری مکتب تبریز بپردازد.

ضرورت و اهمیت پژوهش :

در مبحث اهمیت موضوع باید اشاره داشت که در این پژوهش سعی می شود که با بررسی طرح و رنگ در کتاب آرایبی دوره صفوی مخصوصاً نگاره های آثار کمال الدین بهزاد به خصوص از لحاظ زیبایی شناسی پرداخته شود زیرا که نگارگری که نوعی نقاشی خاص مشرق زمین است، دارای قواعد خاصی در علم، مناظر و مزایا و طرح ها و رنگ های نگاره ها خود دارد که برخی از این نقاشی ها با ریزه کاری های بسیار دقیق و ظرافت بسیار خاصی که داشته دیده می شود همچنین این پژوهش به علت شناخت زیبایی شناسی و ادراک بصری آثار نگارگری از اهمیت خاصی برخوردار است .

سوالات :

مؤلفه های زیبایی شناسی در آثار کمال الدین بهزاد چیست و چگونه در آثار نگارگری نمود پیدا کرده است؟

پیشینه پژوهش :

محمد رضا عزیزی، پویا سرایی و حسین یزدی در مقاله خود تحت عنوان مطالعه زیبایی شناسی موسیقی سنتی ایران بر اساس مفاهیم حکمت اشراق سهروردی با تاکید بر آلبوم نینوا به آهنگ سازی حسین علیزاده در محل انتشار مقاله هشتمین همایش ملی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی در ایران به نتایجی دست یافتند که حکمت اشراق سهروردی با دربرداشتن مفاهیم ایرانی اسلامی، می تواند مبنایی برای بررسی مباحث حکمی در هنرهای سنتی باشد. شأن وجودشناختی و حیث معرفتی زیبایی به مثابه یک مفهوم و امر زیبا به عنوان وجه تحقیقی آن، زمینه های تأملات زیباشناختی در این باب را فراهم آورده است. به رغم گسسته ای تاریخی و نفوذ فرهنگ های بیگانه، تحولات نگارگری و موسیقی سنتی ایران از پیوستگی و تداوم نسبی برخوردار بوده است و وجوه اشتراکات صوری و مضمونی فراوانی در آثار دوره های مختلف، داشته است. نتایج نشان می دهد مفاهیم حکمت اشراق که به عنوان محتوا در موسیقی ایرانی نمود یافته و آلبوم موسیقی نی نوا در جایگاه صورت، مظهر مفاهیم حکمت اشراق است. به طوری که این مفاهیم، دلیل بر چرایی شکل گیری ساختار و مصادیق در خلق آثار موسیقی سنتی هستند و به عبارتی زبان گویای این مفاهیم می گردند.

فاطمه رحیمی در پژوهش خود تحت عنوان مبادی و اصول فلسفه هنر و زیبایی شناسی اسلامی در محل انتشار مقاله نخستین کنفرانس ملی حقوق، فقه و فرهنگ به نتایجی دست یافت که با نگاهی به تاریخ فرهنگ و هنر ایران زمین در دوره اسلامی، همواره با انبوهی از آثار هنری اعم از معماری، نگاره ها، کتیبه ها، شعر و... مواجه می شویم که در عین ظرافت و زیبایی، به نظر می رسد دربردارنده معانی پوشیده و عمیقی می باشند. با بررسی این آثار هنری، این پرسش مهم پیش می آید که مبانی فلسفی هنر و اصول زیباشناسی در این آثار کدام است چه تعریفی از هنر ارائه می شود و اینکه جایگاه هنرمند در خلق اثر هنری چیست با مذاقه در این آثار به نظر می رسد که آنها بر اساس یک جهان بینی و هستی شناسی وحدانی شکل گرفته اند. از این رو برای اینکه بتوان در خوانش اینگونه آثار، به درک، فهم و تفسیر درستی دست یافت، باید مفاهیم بنیادین در تاریخ فلسفی هنر و زیباشناسی را در فرهنگ و جهانشناسی توحیدی مردمان این سرزمین مورد مذاقه و بررسی قرار داد.

حسن آذین فر و ندا مسروری جنت در مقاله خود تحت عنوان نقش حکمت در شکل گیری معماری اسلامی از منظر زیبایی شناسی در محل انتشار هفتمین همایش ملی مطالعات و تحقیقات نوین در حوزه علوم جغرافیا، معماری و شهرسازی ایران به نتایجی دست یافتند که در فرآیند انسان ها باید بعد نظری را از ابعاد عملی در تمدن های مختلف تفکیک نمود. یعنی مباحث انسان شناسی و زیبایی شناسی را که سرچشمه و بنیان آثار هنری و ارزیابی آنها هستند باید از آثار هنری، نظیر معماری و شهرسازی در تمدن ها و کشورهای مختلف ابتداء از هم تفکیک نمود. معماری در واقع در حوزه حکمت جان می گیرد، به گونه ای که، از سویی به علم و فلسفه و از سوی دیگر به محتوا و مفاهیم زیبایی شناسی عوالم هستی، متکی است. معمار حکیم، هنرمندی است که با توجه به هر دو سوی این فرآیند، بین عقل و احساس اثر معماری خود را خلق می کند و هنرمندانه پاسخگوی مبانی عقلی و عملکردی در طراحی و اجرای آثار معماری می شود .

در این پژوهش سعی بر آن بوده است تا واژه هایی از جمله رنگ و طرح و اصطلاحات موجود در این دو حوزه در کتاب آرایه دوران صفویه با بررسی کردن آثار و نگاره های آن دوران از هنرمندان مشهور مانند کمال الدین بهزاد مورد بررسی واقع شود و به معنای آن و جایگاه رنگ در فرهنگ و هنر صفویه و تأثیرات آن در هنر و نگاره های آن دوره و همچنین روش و بررسی و چگونگی استفاده از طرح های آن زمان در پیرامون زیبایی و زیبایی شناسی مورد تحلیل قرار گیرد .

زیبایی شناسی :

زیبایی شناسی و ادراک آن از چند سده قبل از میلاد مورد توجه فیلسوفان بوده است که تعاریف مختلفی را از آن ارائه داده اند و به تفصیل نیز در مورد آن اظهار نظر کرده اند. (زندى کیا و خسروى نیا ، ۱۳۹۹) بزرگ ترین نظریه پرداز در شناخت و معرفی زیبایی شناسی، افلاطون است. تقسیم زیبایی به محسول و معقول از او آغاز می شود و از این نظر مکتب جمال نخستین گام های فکری خود را به او مدیون است. زیرا به زیبایی جسمانی اهمیت داده و آنرا مرتبه ابتدایی زیبایی دانسته که وسیله، ارتقا به زیبایی معقول و مثالی می شود. یکی از نظریه پردازان می گوید: «می توان افلاطون را از بعضی جنبه ها پایه گذار زیبایی شناسی فلسفی دانست، زیرا او مفاهیمی را گسترش داد که، اساس تأملات بعدی در زیبایی شناسی قرار گرفت. (

طوسیان و محمدی ، ۱۳۹۹)

زیبایی ریشه در بنیان شخصیتی فرد دارد، نگرش نسبت به زیبایی و خوانش از زیبایی بر هر شخصی میتواند متفاوت باشد و یا یکسان بنظر آید ولی هر چه هست اصل یک اثر هنری زیبایی آن است، زیبایی شناسی یک شاخه از فلسفه است و خود برآنست تا بر شخص بیننده و خواننده بفهماند که از چیست این و چرا اینگونه است زیبایی از مولفه های زیادی برخوردار است. همچنین زیبایی در جنبه های اجتماعی روانی تأثیر به سزایی بر دریافت های بشر میگذارد. در نتیجه زمانی یک اثر برای ما زیبا خواهد بود که اطلاعات زیبایی شناسی اش، زیاد باشد. زیبایی در اثر هنری به عنوان بن مایه اساسی لحاظ گردیده است و تفاوت یک اثر مبتدی و یک اثر حرفه ی در نسبت و مرتبه آن از نظر زیبایی شناسی است. (جعفری، ۱۳۹۹)

زیبایی و فهم آن از ویژگی هایی است که خداوند متعال در انسان نهادینه کرده و انسان به واسطه هنر که مامن و تجلی گاه زیبایی است آن را درک می کند. انسان چیزی را زیبا می داند که برایش لذت بخش باشد و در واقع زیبا بودن جدای از زیبایی شناسی، با نوع مخاطب در ارتباط است اما همین زیبا بودن در روند زیبایی شناختی است که به عنوان اثری در خور بحث، ارزیابی می شود. آگاهی از علم زیبایی شناسی ضروریست و حس زیبایی شناسی که حاصل فرایند ادراک است، از برجسته ترین حس و انگیزه ی بشریست. (شاهمرادی علی اکبری، ۱۳۹۹)

مساله زیبایی در نهاد همه انسان ها به ودیعه نهاده شده است، بنابراین تشخیص زیبایی و رفتن به دنبال زیبایی ریشه در روح ما دارد، و در حقیقت انسان نیاز دارد که در ارتباط با زیبایی باشد. با بررسی مطالعات انجام شده در زمینه زیبایی شناسی معاصر، می توان مدعی شد که بیشتر مطالعات محدود به زیبایی های ظاهری است؛ به ویژه در عصر کنونی که بشر به بهانه تجدد همه جانبه، افزون بر بی مهری به میراث تاریخی خود، تلاش کرده هنر و زیبایی شناسی را هم همانند هر عرصه دیگری، دنیوی و مادی کند. زیبایی شناسی معاصر، نه تنها از نظر معرفت شناسی، بلکه به لحاظ روش مطالعه هم با آنچه در سنت و دین رایج بود. (اخوان عطار و هرمز، ۱۳۹۹)

نزدیک ترین اندیشه ای که در تاریخ گذشته بشر سراغ داریم و بسیار به مکتب جمال نزدیک است، عقاید افلاطون درباره زیبایی است افلاطون می گوید که روح آدمی در عالم مجردات و قبل از آنکه به جهان خاکی هبوط کند، حسن مطلق و حقیقت زیبایی را بی پرده دیده است و چون در این عالم به زیبایی صوری باز می خورد، زیبایی مطلق را به یاد می آورد در ادامه مقاله عقاید شو پنهور و توماس هابس درباره زیبایی بیان شده است. دسته اول تعریف از زیبایی، این دسته از تعریف های

زیبایی، بیشتر بیان‌کننده احساسات، دریافت‌ها و تجربه‌های گوینده از زیبایی می‌باشد، و اگر تعریفی جامع از زیبایی ارائه نمی‌دهند، اما تا حدودی که توانسته‌اند به مطلب نزدیک شده‌اند. و جنبه‌های جالبی از آن را نمایان کرده‌اند که در تاریخ اندیشه بشر سودمند، ماندگار و کارآمد است. دسته دوم از تعریف‌هایی که درباره زیبایی موجود است: تعریف‌های برخاسته از فلسفه‌ای خاص و دیدگاهی علمی و معرفت‌شناسانه است، که از جایگاه ویژه بیان‌گردیده و آن جایگاه باعث‌گردیده هستی را و از جمله زیبایی را به گونه‌ای خاص تحلیل نمایند. چنانکه در مطالعه تاریخ فلسفه مشاهده می‌شود که مکتب‌های فلسفی و فالسفه بزرگ را به دسته‌های جداگانه‌ای تقسیم کرده‌اند. (طوسی‌ان و محمدی، ۱۳۹۹)

نقاشی و نگارگری :

نقاشی‌های ایرانی به خاطر شفافیت رنگ‌هایشان همیشه به حق ستایش شده‌اند، رنگ‌هایی که حتی در کوچک‌ترین جزئیات کار استفاده می‌شود. بر طبق شمار اندکی از منابع، نقاشان ایرانی شماری از رنگ‌های خیره‌کننده را با هم ترکیب می‌کردند. این رنگ‌ها از سه منبع مشتق می‌شوند:

۱- مواد معدنی،

۲- مواد غیر آلی یا مواد مصنوعی،

۳- مواد آلی (شامل منابع گیاهی و حیوانی). (شایسته فر، ۱۳۸۱)

رنگ در کلام خداوند مفهوم غیرمادی دارد و شایان بحث فراوان است: «صبغه الله و من احسن من الله صبغه، و نحن له عابدون»، این رنگ خداست و رنگ چه کسی از رنگ خدا بهتر است. ما پرستندگان او هستیم (بقره، ۱۳۸) و اینجا خداوند از «رنگ» (صبغه) به معنی مطلق آن سخن می‌فرماید و نه از «آلون» که «زینگی رنگی» از یک رنگ خاص است. از طرف دیگر رنگ را به وسیله وحدت برگزیده است. (آیت الهی، ۱۳۸۰) از دیدگاه قرآن مجید، رنگ و زینگی‌های رنگی («آلون»ها) آن، نشانه‌هایی هستند از وجود ذات باری تعالی برای کسانی که نعمت‌ها و آیت‌های خداوند را یادآور می‌شوند و به آنها می‌اندیشند و اینگونه پدیده‌ها را سرسری نمی‌گیرند. (آیت الهی، ۱۳۸۰)

هر نقش یا طرح یا تصویری به هر صورت، از یک سلسله عناصر اولیه تشکیل یافته است. منظور از این عناصر اولیه موادی مثل کاغذ، رنگ، فیلم و غیره نیست. عناصر اولیه بصری در اساس کلیه پدیده های مریی است و تعداد آنها محدود و معین است: نقطه، خط، شکل، جهت، سایه روشن یا رنگمایه، رنگ، بافت، بعد، مقیاس و حرکت. این عناصر ماده خام تمام اخبار بصری هستند و به شکل های مختلف با یکدیگر ترکیب و تلفیق می شوند انتخاب این عناصر و طرز تأکید بر برخی از آنها در یک اثر بصری بستگی به ساخت و نوع کار دارد. (سپهر، ۱۳۷۵)

شکل محدوده ای است که از نواحی و محدوده ی اطراف متمایز گشته و با خط یا تفاوت در تیرگی/روشنی، رنگ یا بافت محدوده و مرز از نواحی مجاور مشخص و قابل شناسایی می گردد. شکل ها معمولا محدوده هایی هستند، از عناصر بصری دیگر یا ترکیبی از آن ها ساخته شده اند. شکل ها به واسطه ی اندازه (کوچکی، بزرگی و...) نوع (هندسی، اندام وار و...) جهت (عمودی، افقی و مورب) و خصوصیت (منظم، ساده، پیچیده، پر رنگ و واضح، محو و کمرنگ و...) تعریف و مشخص می شوند.

7

کمال الدین بهزاد :

درباره ی آثار و نگاره های بهزاد، بحث های بسیاری شده است که کدام اثر به او تعلق دارد و یا کدام یک به شاگردان وی منسوب است و یا کدام نگاره را زیر نظر او تصویر کرده اند. اما در نسبت دادن چند اثر به او اتفاق نظر وجود دارد.

ویژگی های آثار کمال الدین بهزاد :

شیوه ی نگارگری بهزاد بر اساس نگاره های موجود منسوب به او قابل بررسی است. سبکی که این هنرمند را از پر آوازه ترین نگارگران تاریخ ایران ساخته است، ویژگی های او را به طور کلی چنین می توان ذکر کرد:

۱- درستی و دقت کامل در تصویر

۲- نمایاندن وضع چهره ی اشخاص به گونه ای شگفت انگیز به وسیله ی ترکیب انواع رنگ ها .

۳- ظرافت در ترمیم درختان، گل ها و دور نماها و نیز در نمایش پرتو خورشید و ابر.

۴- شماره ی رنگ های گوناگون و سازگاری آن ها با یکدیگر به رنگ های سرد مانند: سرمه ای، سبز، فیروزه ای-زیتونی و زرد و قهوه ای بیشتر توجه شد، طلا و نقره نیز به کار رفته یا اقسام گوناگون قرمز نیز بهره برده شده است.

۵- روحیه ی نهفته ی حب الهی و روحانیت خاصی نیز در برخی از آثار بهزاد مشهود است.

۶- چهره گشایی و صورتگری خراسانی به جای چشم و ابروی مغولی که هند مکتب هرات را از تأثیر سن هنری چینی آزاد ساخت و دربند اسلوب محیطی در آورد.

۷- ریزه کاری و دقت نگاری در ترسیم نقش های بناها و دیواره ها و فرش ها و گل ها و تزئینات مجالس مصور و نگارش و آرایش انواع لباس ها با ریزه کاری خاص (ملون). (شریف زاده، ۱۳۷۵)

اصولاً کارهای بهزاد ناشی از احساسات عمیقی است که هنرمند از زندگی داشته و موفق شده است آنها را به بهترین وجهی تصویر کند. در تاریخ وفات بهزاد و محل دفن وی نیز اختلاف نظر وجود دارد. قاضی احمد مدفن او را در هرات می داند. اما احمد سهیلی، محشی و مصحح گلستان هنر در حاشیه آن کتاب این قول را صحیح نمی داند و به نوشته ی دوست محمد در دیباچه مرقع بهرام میرزا اشاره می کند که نوشته است رحلت و محل قبر بهزاد در تبریز و گوش در باغ شیخ کمال خجندی واقع شده و این قطعه بر سنگ مزارش نقش بوده که سروده امیر دوست محمد هاشمی است.

اما نباید این نکته را فراموش کرد که بسیاری از این تصویر گران خود نیز با سبک و شیوه ای خاص به تصویر کردن کتب می پرداختند. در حقیقت باید اذعان داشت که بسیاری از ابداعات و روش های شاگردان او یا گروهی که در آن زمان فعالیت داشتند، سبب پدید آمدن سبک دیگری پس از بهزاد شد. بسیاری از کتب که مربوط به شیوه ی تبریز است، در زمان شاه تهماسب به تصویر در آمده است و احتمال می رود که تهیه ی بسیاری از این نسخ در زمان شاه اسماعیل آغاز شده و پس از به قدرت رسیدن شاه تهماسب به پایان رسیده است و به همین دلیل تمام آن ها را به دوره ی شاه تهماسب نسبت می دهند. (شریف زاده، ۱۳۷۵)

روش تحقیق

این پژوهش با عنوان مطالعات ادراک بصری و زیبایی شناسی در آثار نگارگری کمال الدین بهزاد به صورت کاربردی شکل گرفته است. انتخاب روش تحقیقی در این پژوهش براساس اهداف آن، از انواع تحقیقاتی، کاربردیست و به جهت ماهیت

کیفی و از نوع توصیفی، تحلیلی می باشد. این پژوهش با هدف بررسی ادراک بصری و زیبایی شناسی در آثار نگارگری کمال الدین بهزاد است که بر مبنای زیبایی شناسی شکل گرفته همچنین تحقیق حاضر با بهره گیری از مطالعات کتابخانه ای و با رویکردی تحلیلی و توصیفی بر آن است تا به بررسی مفاهیم مختلف درباره مبحث زیبایی و زیبایی شناسی در آثار نگارگری مکتب تبریز بپردازد. مطالعه به صورت کتابخانه ای و از طریق فیش برداری مطالب از میان منابع معتبر کتابخانه ای، مجلات، مقالات، سمینارها انجام شده است و سعی پژوهشگر بر این بوده است که از جدیدترین منابع بهره مند شود. جامعه آماری این پژوهش سه نمونه از آثار کمال الدین بهزاد است که با روش انتخابی از میان تمام آثارش مورد بررسی واقع گردیده همچنین این پژوهش با روش کیفی به تجزیه و تحلیل داده ها پرداخته است.

یافته ها

9

در مرحله ی اول در این پژوهش به بررسی زیبایی شناسی پرداخته گردید و سپس به بررسی آثار پرداخته شده است. در این پژوهش به بررسی سه اثر هنر از کمال الدین بهزاد مورد بررسی قرار گرفته است. در مبحث یافته نشان می دهد زیبایی در اثر هنری به عنوان یکی از عناصر مهم ادراک بصری شناخته می شود. همانگونه که بعضی از واژه های مهم و مبانی های طراحی و تجسمی از نظر طرح و رنگ در آثار هنری مکاتب گذشته نهفته است اصل آثارهای تجسمی و یا طرح ها کشیده شده (نقاشی و نگارگری) را زیبایی در بر می گیرد. در پژوهش های از قبل صورت گرفته نشان می دهد که نقاشی ایرانی اصولاً توجهی به علم مناظر و (مراپا) و سایه روشن نداشت و توجه خود را بیشتر به توزیع رنگ معطوف می ساخت. از این راه روحی دیگر درخشندگی بی نظیر و رنگ آمیزی سحر آمیز شگفت آوری به تصویر خود بخشیده است

شماره	نام اثر	ویژگی طرح	ویژگی رنگ
۱	آمدن سلیم (خال مجنون) به دیدار او	بر اساس داستان لیلی و مجنون نظامی تصویرگری شده . سلیم عامری، خال مجنون، به دیدار وی می‌رود و او را در حالی می‌بینید که همنشین ددان شده و حتی لباسی بر تن ندارد.	قهوه ای - سبز - آبی - بیشتر به چشم می‌آید .
۲	نقاشی ساختن کاخ خورنق	صحنه‌ای از کار روزمره مشاهده می‌شود که سرشار از حرکت . گروهی از کارگران را که هر کدام مشغول ساختن کاخ هستند در وضعیت‌های مختلف نشان داده است	آبی - قهوه ای - خاکستری زیاد به چشم می‌آید
۳	نگاره یوسف و زلیخا از بوستان سعدی	بهره‌گیری از روند حرکتی گریز یوسف از زلیخا . ایجاد حرکت در نقاشی و تصویرگری و حس حرکت کاملاً طبیعی و قابل پذیرش جلوه می‌کند.	نارنجی - سبز - قهوه ای زیاد به چشم می‌آید

بحث و نتیجه گیری

تحلیلی که در این پژوهش صورت گرفته در آثار کمال الدین بهزاد و پیرامون مبحث زیبایی شناسی است. نتایج در این پژوهش نشان می دهد ادراک بصری و عناصر که منطبق بر رویداد ها های همان دوره هستند و بر گرفته از سلیقه و تفکر هنرمند هستند کار کرد زیبایی شناسی دارند. همچنین زیبایی حسی است که از عواملی همانند لذت، کشش، میل، علاقه، برانگیختگی، پیروی می کنند و بر آن ها تأثیر می گذارد. از طریق شناخت آثار کمال الدین بهزاد و آقامیرک و رضا عباسی می توان آثار نگارگری دوره صفویه را شناخت و رنگ ها و طرح ها به کار برده شده در نگاره ها را از منظر زیبایی و زیبا شناسی مورد بررسی قرار داد. در میان آثار هنری و نگارگری دوره صفویه آثار کمال الدین بهزاد این هنرمند نقاش موجب علاقه هنرمندان و عامه مردم و حتی شاه اسماعیل صفوی واقع شد این نقاش هنرمند با ایجاد سبک جدید در مکتب تبریز دوم و تغییراتی در سبک و طرح در آثارش توانست مورد توجه مردم قرار بگیرد.

11

منابع

اخوان عطار، عباس، سمیه هرمز (۱۳۹۹) بررسی نقش زیبایی شناسی حکمت متعالیه در معماری مساجد مکتب اصفهان با تاکید بر رمز پردازی (در قالب طراحی مسجد)، نهمین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران و محیط زیست

بازیل، گری، (۱۳۸۱) ترجمه عرب علی شروه، نقاشی ایرانی، انتشارات مؤسسه مطالعات هنر اسلامی،

جعفری، بهرام (۱۳۹۹) خوانشی بر زیبایی شناسی هنری از زبان معماری، دومین کنفرانس محیط زیست، عمران، معماری و شهرسازی

دادگر، مجید، (۱۳۸۴) رنگ در فرهنگ ملل، مجله تندیس، شماره ۴،

لوچر، ماکس، (۱۳۷۰) ترجمه ابی زاده ویدا، روانشناسی رنگ ها، نشر درس،

تجویدی، اکبر، (۱۳۵۲) نگاهی به هنر نقاشی ایران، انتشارات وزارت فرهنگ و هنری.

شاهمرادی علی اکبری، مارال (۱۳۹۹) بازتاب مفهوم زیبایی شناسی در معماری معاصر، دومین کنفرانس محیط زیست، عمران، معماری و شهرسازی

شریف زاده، سیدعبدالمجید، (۱۳۷۵) تاریخ نگارگری در ایران، انتشارات حوزه هنری

طوسیان، غلامرضا، (۱۳۹۹) فلسفه زیبایی شناسی، کنفرانس بین المللی تحقیقات بنیادین در مدیریت، توسعه و علوم انسانی

رحیمی، فاطمه (۱۳۹۹) مبادی و اصول فلسفه هنر و زیبایی شناسی اسلامی، نخستین کنفرانس ملی حقوق، فقه و فرهنگ

زندگی کیا، امید، مرتضی خسرونی، (۱۳۹۹) تطبیق مفهوم زیبایی و زیبایی شناسی در بررسی آراء تعدادی از فیلسوفان برجسته ی غرب و اسلامی در مواجهه با زیبایی در معماری، هشتمین همایش ملی پژوهش های نوین در حوزه زبان و ادبیات ایران

غفوری، فاطمه (۱۳۹۹) بررسی «زیبایی شناسی» در داستان، هشتمین همایش ملی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی در ایران.

10th National Conference on Management
& Humanistic Science Research in Iran

16 July 2021 - Tehran

دهمین همایش ملی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی در ایران

محل برگزاری: تهران

۲۵ تیر ۱۴۰۰

